

§ 5. Nalepki monopolowe zawierać będą:

- 1) godło Rzeczypospolitej;
- 2) napis „Polski Monopol Tytoniowy — opłata od zagranicznych wyrobów tytoniowych”.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *W. Grabski*

239.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 13 marca 1925 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o statucie normalnym gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych.

Na podstawie ustępu 1-go § 3-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji i ustaleniu statutów gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych (Dz. U. R. P. № 118, poz. 1069) zarządza się co następuje:

§ 1. Ustala się statut normalny gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych w załączniku ogłoszony i stanowiący integralną część niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Ratajski*

Minister Skarbu: *W. Grabski*

Załącznik do rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 13 marca 1925 r. poz. 239.

STATUT NORMALNY

gminnej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej.

Przepisy ogólne.

§ 1.

Gminna kasa pożyczkowo-oszczędnościowa, założona na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji i ustaleniu statutów gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych (Dz. U. R. P. № 118, poz. 1069) nosi nazwę „Gminna kasa pożyczkowo-oszczędnościowa w . . . . . pow. . . . . ma siedzibę w gminie . . . . .” i używa pieczęci z nazwą kasy.

§ 2.

Zadaniem kasy jest uprzystępnienie ludności wiejskiej kredytu na cele gospodarcze oraz ułatwienie gromadzenia oszczędności i ich oprocentowania przez:

- 1) przyjmowanie wkładek oszczędnościowych;
- 2) prowadzenie operacji kredytowych czynnych i biernych;
- 3) przyjmowanie lokat o bezpieczeństwie pupularnem.

§ 3.

Gmina odpowiada za wkładki oszczędnościowe oraz za inne zobowiązania kasy całym swoim majątkiem i dochodami.

Ogólna suma zobowiązań kasy nie może przekraczać dwudziestokrotnej wysokości kapitału zakładowego i zasobowego kasy.

Straty kasy, na których pokrycie nie wystarczą własne jej fundusze, gmina winna pokryć w ciągu roku od zatwierdzenia bilansu.

§ 4.

Kasa jest instytucją użyteczności publicznej i stanowi odrębną od gminy osobę prawną.

Kasa może nabywać i zbywać wszelki majątek nieruchomy i ruchomy, oraz zaciągać zobowiązania.

Kasa może nabywać nieruchomości:

- 1) na cele pomieszczenia własnego i swoich urzędzeń;
- 2) w drodze licytacji w celu zabezpieczenia niespłaconych w terminie pożyczek hipotecznych, o ile zachodziłoby niebezpieczeństwo, że suma uzyskana ze sprzedaży nieruchomości nie pokryje wierzytelności kasy. Nabyte w ten sposób nieruchomości winna kasa sprzedać w ciągu roku od dnia nabycia.

Środki obrotowe kasy.

§ 5.

Środki obrotowe kasy składają się:

- 1) z kapitałów własnych;
- 2) z kapitałów obcych.

§ 6.

Kapitały własne tworzą się:

- 1) z kapitału zakładowego;
- 2) z kapitału zasobowego;
- 3) z kapitałów specjalnego przeznaczenia na cele, związane z zadaniami kasy, a przedewszystkiem na nabycie własnej nieruchomości.

§ 7.

Kapitał zakładowy kasy wynosi: . . . . . zł.

Kapitał zakładowy zwiększa się przez dopisywanie części corocznych zysków (§ 59) i może być zwrócony gminie w wysokości przez nią wpłaconej tylko przy likwidacji kasy po zaspokojeniu wszystkich jej zobowiązań.

§ 8.

Kapitał zasobowy tworzy się z części corocznych zysków (§ 59) i jest przeznaczony wyłącznie na pokrycie możliwych strat kasy.

Czwarta część tego kapitału winna być ulokowana w państwowych papierach wartościowych.

§ 9.

Kapitały obce powstają:

- 1) z wkładek oszczędnościowych;
- 2) z pożyczek zaciągniętych przez kasę;
- 3) z wszelkich wpływów obrotowych.

Wkłádki oszczędnościowe.

§ 10.

Kasa przyjmuje wkłádki oszczędnościowe, począwszy od jednego złotego od osób fizycznych i prawnych i oprocentowuje je w pełnych złotych.

Stopę procentową wkładek oraz jej zmianę ustala rada gminna na wniosek zarządu z tem, że oprocentowanie wkładek nie może być wyższe, niż stopa dyskontowa Banku Polskiego.

O zmianach stopy procentowej i terminie wejścia tych zmian w życie, który to termin nie może być krótszy niż jeden miesiąc, — należy ogłosić w lokalu kasy i w sposób w gminie przyjęty.

Zmiany oprocentowania nie dotyczą terminowych wkładek (§ 11) do czasu wygaśnięcia ich terminu oraz tych, co do których zawarto specjalne umowy.

Oprocentowanie wkładek bezterminowych rozpoczyna się pierwszego i szesnastego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po dniu złożenia wkładki, przyczem miesiąc liczy się za 30 dni.

§ 11.

Wkłádki oszczędnościowe mogą być terminowe i bezterminowe oraz z zastrzeżeniem i bez zastrzeżenia.

Wkłádki terminowe, w terminie nie podjęte, oprocentowuje się od dnia upływu terminu, jako wkłádki bezterminowe.

Zastrzeżenia mogą polegać na uzależnieniu wypłaty wkładki lub procentów od pewnych warunków, np. dojścia do pełnoletności, zamążpójścia, ukończenia szkoły i t. p.

Przy wkłádkach z zastrzeżeniem — zastrzeżenie winno być wpisane do odnośnej księgi z zaznaczeniem w książeczce oraz na rachunku wkładki, że wkładka jest warunkowa. Na życzenie wkładcy zastrzeżenie może być wpisane do książeczki oszczędnościowej.

Wypłaty wkładek z zastrzeżeniem dokonywuje się tylko przy zachowaniu warunków zastrzeżenia.

§ 12.

Wkłádki objęte spadkiem kasa wypłaca po ustaleniu prawnego spadkobiercy.

Wkłádki oszczędnościowe nie podlegają zajęciu, ani egzekucji bez względu na jej charakter z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 1083 U. P. C.

§ 13.

Wkłádki ulegają przedawnieniu, o ile wkładca przez lat 30 nie dokonywał z ich tytułu żadnych obrotów z kasą.

Wkłádki przedawnione dopisuje się do kapitału zasobowego kasy.

§ 14.

Wypłaty wkładek bezterminowych kasa dokonywa w sposób następujący:

- 1) do sumy 50 zł. — bez wypowiedzenia;
- 2) powyżej 50 zł. — za wypowiedzeniem w terminach i kwotach ustalonych przez radę gminną na wniosek zarządu.

W miarę posiadania wolnej gotówki kasa może na podstawie decyzji zarządu wypłacać wkłádki bez wypowiedzenia lub z terminami krótszemi od ustalonych przez radę gminną.

§ 15.

Wkłádki złożone do gminnej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej korzystają z następujących ulg:

- 1) procenty od wkładek oszczędnościowych są wolne od podatku od kapitałów i rent oraz od podatku dochodowego;
- 2) zaświadczenia w przedmiocie złożenia lub zwrotu wkładek oszczędnościowych są wolne od opłaty stemplowej.

Książeczki oszczędnościowe.

§ 16.

Przy złożeniu pierwszej wkładki wkładca otrzymuje książeczkę oszczędnościową i podpisuje deklarację, że znane mu są przepisy statutu, a w szczególności przepisy, dotyczące praw i obowiązków wkłádców.

Kasa może pobierać od wkłádców zwrot rzeczowych kosztów książeczki.

§ 17.

Książeczki oszczędnościowe wystawiane są na nazwiska wkłádcy lub osoby wskazanej przez wpłacającego i oznaczane numerem odnośnego rachunku.

Kasa uważa za właściciela wkładki osobę, na której nazwisko została książeczka wydana.

§ 18.

W razie zaginięcia książeczki oszczędnościowej kasa na podstawie pisemnego zgłoszenia wkłádcy wydaje w przeciągu dni 8 nową książeczkę na nazwisko właściciela poprzedniej z zaznaczeniem, że nową książeczkę wydano zamiast zaginionej. Przed wydaniem nowej książeczki należy zamieścić o tem uwagę w książkach kasy na rachunku wkłádcy, przez co książeczka zaginiona zostaje unieważniona.

§ 19.

Umieszczenie gotówki na imienne książki wkłádkowe w gminnej kasie pożyczkowo-oszczędnościowej uważa się za lokatę kapitału z bezpieczeństwem pupilarnem.

Książeczki wkłádkowe gminnej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej mogą być przyjmowane jako wadja przy licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem Państwa oraz kaucje składane do depozytu wszelkich instytucyj rządowych.

Lokata funduszów kasy.

§ 20.

Wolną gotówkę kasa może lokować w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych, tudzież w Banku Polskim.

W powyższych instytucjach kasa może też reeskontować posiadane weksle i zaciągać pożyczki do wysokości ustalonej uchwałą rady gminnej.

Na podstawie uchwały rady gminnej kasa może przyjąć zastępstwo wymienionych instytucyj.

§ 21.

Kasa może zakupywać i sprzedawać papiery wartościowe państwowe, lub przez Państwo gwarantowane na rachunek własny oraz na zlecenie klijentów, po uprzednim złożeniu przez nich gotówki.

Pożyczki.

§ 22.

Kasa może udzielać pożyczek jedynie osobom fizycznym i prawnym, mieszkającym lub działającym na terenie gminy.

Jeżeli pożyczka udzielona osobie prawnej prawa publicznego w myśl przepisów prawnych, regulujących ustrój i działalność odnośnej osoby wymaga zatwierdzenia władzy nadzorczej, to zaświadczenie zatwierdzenia winno być dołączone do dokumentu dłużnego.

Łączna suma pożyczek udzielonych powyższym osobom prawnym nie może przekraczać 25% stanu wkładów oszczędnościowych.

§ 23.

Pożyczki mogą być udzielane:

- 1) za zabezpieczeniem hipotecznym, przytem pożyczka winna mieścić się w pierwszych 50% wartości nieruchomości,
- 2) za zabezpieczeniem pod zastaw inwentarza martwego oraz żywego i pól rolnych,
- 3) za poręczeniem osób, zamieszkałych na terenie danej gminy i odpowiedzialnych majątkowo.

Pożyczki winny być udzielane w porządku nąplływania zgłoszeń.

§ 24.

Kasa udziela pożyczek na cele gospodarcze, a w szczególności na nabycie ziemi, na budowę i przeprowadzanie wszelkich ulepszeń gospodarczych, na bieżące potrzeby gospodarcze, na kupno żywego i martwego inwentarza rolnego, oraz na kupno narzędzi pracy i surowców, potrzebnych w rzemiośle i przemyśle wiejskim.

§ 25.

Dłużnik jest obowiązany użyć pożyczki na ten cel, na który ją zaciągnął. W razie niezastosowania się do tego warunku kasa może zażądać zwrotu pożyczki przed umówionym terminem.

§ 26.

Pożyczki mogą być krótkoterminowe, z terminem spłaty nie dłuższym nad jeden rok i długoterminowe, spłacalne w ciągu najwyżej lat 10-ciu w ratach co najmniej rocznych.

§ 27.

Ogólna suma pożyczek długoterminowych nie może przekraczać kapitału zakładowego i 25% wkładów oszczędnościowych.

Ponad normę powyższą kasa może udzielać pożyczek długoterminowych tylko ze specjalnych kredytów na ten cel uzyskanych. Pożyczki z tego źródła winny być udzielane na warunkach, oznaczonych przy uzyskaniu przez kasę tego kredytu.

§ 28.

Dłużnik jest obowiązany przed uzyskaniem pożyczki doręczyć kasie dokumenty pożyczkowe należycie ostemplowane.

Dokumenty te winien podpisać własnoręcznie dłużnik i poręczyciele.

Nieumiejący pisać winien zaopatrzyć skrypt dłużny znakiem swojej ręki w obecności zarządu kasy i dwóch umiejących pisać świadków.

Znak niepiśmiennego na wekslu winien być poświadczony notarialnie.

Świadcami nie mogą być urzędnicy i członkowie zarządu kasy.

§ 29.

Członkowie zarządu i urzędnicy kasy mogą korzystać z kredytu oraz być poręczycielami jedynie za zezwoleniem rady gminnej.

Dłużnicy kasy, wybrani do zarządu kasy lub powołani na jej urzędników, mogą uzyskać zmianę warunków pożyczek jedynie za wyraźną w każdym przypadku uchwałą rady gminnej.

§ 30.

Nieruchomość, na której ma być zabezpieczona pożyczka, powinna mieć uregulowaną hipotekę. Zabezpieczenie hipoteczne może być dokonane bądź jako czysty wpis, bądź też w formie zapisu kaucyjnego, zabezpieczającego skrypt dłużny, lub weksel złożony kasie.

Pożyczka może być wypłacona dopiero po dokonaniu wpisu hipotecznego na rzecz kasy.

Do czasu spłaty pożyczki kasa nie może zrzekać się pierwszeństwa hipotecznego.

§ 31.

Dla ustalenia wartości nieruchomości, zabezpieczającej pożyczkę, winna kasa zarządzić oszacowanie majątku wedle zasad, ustalonych przez Państwowy Bank Rolny. Oszacowania tego nie należy żądać, jeśli nieruchomość była w ciągu ostatnich 12-tu miesięcy przedmiotem oszacowania przez sąd lub przez państwowe, względnie komunalne instytucje finansowe, a od czasu oszacowania wartość nieruchomości nie uległa zmianie.

§ 32.

W razie zmniejszenia się zabezpieczenia hipotecznego kasa gminna winna zażądać spłaty takiej części pożyczki, aby reszta znalazła dostateczne pokrycie w pierwszych 50% wartości zmniejszonego zabezpieczenia.

§ 33.

O ile przedmiotem zabezpieczenia hipotecznego są budynki, pożyczka może być udzielona po przed-

stawieniu przez dłużnika dowodu ubezpieczenia budynków w Polskiej Dyrekcji (Ubezpieczeń Wzajemnych, dowodu opłacenia bieżącej należności ubezpieczeniowej i pisemnego oświadczenia wspomnianej dyrekcji, że w razie pożaru premję ubezpieczeniową wypłaci kasie.

Budynki winny być ubezpieczone do wysokości co najmniej udzielonego przez kasę kredytu.

§ 34.

Pożyczki hipoteczne łącznie z innymi zobowiązaniami dłużnika wobec kasy nie mogą wynosić więcej niż 90% nieobciążonej wartości szacunkowej jego majątku nieruchomości.

§ 35.

Zabezpieczenie pożyczki zastawem inwentarza martwego oraz żywego i płodów rolnych może być dokonane albo przez wręczenie kasie tego zastawu, albo przez pozostawienie go w użytkowaniu dłużnika.

Zastawienie mienia ruchomego oraz płodów rolnych odbywa się przez wręczenie tego mienia kasie przy deklaracji, podpisanej przez właściciela i opatrzonej zastrzeżeniem, że w razie niezapłacenia pożyczki w terminie, kasa ma prawo sprzedaży zastawu bez odwołania się do sądu i bez stawiania dłużnika w zwłocę. Ze swej strony kasa wydaje dłużnikowi kwit na przyjęty zastaw ze ścisłym wymienieniem zastawianego mienia i warunków wydanej pożyczki. Złożone na zabezpieczenie pożyczki mienie nie może podlegać aresztowi ani sekwestrowi za żadne prywatne lub skarbowe należności, dopóki nie będzie zapłacona cała udzielona na nie pożyczka wraz z przypadającymi procentami.

Przy udzielaniu pożyczki pod zastaw mienia ruchomego pozostawionego w użytkowaniu dłużnika, należy sporządzić opis zastawu w obecności dwóch świadków i umieścić na przedmiotach zastawu widome znaki (pieczęć, plomba i t. p.), świadczące o ich zastawieniu. Znaki te winny być zachowane do czasu całkowitej spłaty pożyczki wraz z procentami.

Kasie służy prawo nadzoru nad zastawem, pozostawionym w rękach dłużnika.

§ 36.

Pożyczki na zastaw inwentarza martwego, żywego lub płodów rolnych mogą być udzielane do wysokości połowy ich wartości, obliczonej według cen miejscowych.

§ 37.

W razie obniżenia się wartości zastawu przed upływem terminu pożyczki, kasa może żądać od dłużnika uzupełnienia w ciągu 8 dni zastawu lub częściowej przedterminowej spłaty pożyczki pod rygorem natychmiastowej sprzedaży zastawu z licytacji.

W miarę częściowej spłaty pożyczki może kasa przedmioty zastawione zwalniać z pod prawa zastawu w takiej ilości, aby reszta pożyczki była zawsze zabezpieczoną w sposób przewidziany w paragrafie 36.

§ 38.

Na przedmiotach zastawionych kasie służy prawo pierwszeństwa.

W razie niedotrzymania terminu spłaty rat lub całej pożyczki kasa może zastaw sprzedać i z uzyskanej sumy pokryć swoje pretensje.

Zastaw może być sprzedany tylko w drodze licytacji.

§ 39.

Pożyczający za poręczeniem wydaje skrypt dłużny lub wystawia weksel, zaopatrzony w żyro.

Jako miejsce płatności weksla winien być oznaczony lokal kasy.

§ 40.

Poręczyciel przyjmuje na siebie obowiązek poręczenia solidarnego (art. 1200 i nast. Kod. Cyw.), względnie poręczenia „terminowego” (art. 1560 tom X część I Zbioru Praw b. Ces. Ros.).

§ 41.

Wysokość stopy procentowej od pożyczek oznacza rada gminna, stosownie do istniejących warunków z tem jednak, że oprocentowanie to nie może przewyższać oprocentowania wkładek oszczędnościowych lub zaciągniętych przez kasę pożyczek więcej niż o jedną piątą część tego oprocentowania.

Uchwały rady dotyczące ustalenia stopy procentowej od pożyczek oraz jej zmian winny być ogłaszane w lokalu kasy i w sposób w gminie przyjęty, z podaniem terminu wejścia zmian w życie. Termin nie może być krótszy niż jeden miesiąc od daty ogłoszenia zmiany.

Zmiana stopy procentowej ma zastosowanie także do pożyczek długoterminowych już wydanych.

§ 42.

Procent od pożyczek krótkoterminowych opłaca się z góry za cały czas trwania pożyczki, od pożyczek zaś długoterminowych — za czas do płatności każdej następnej raty.

§ 43.

Dłużnikowi służy prawo spłacenia pożyczki w całości lub w części przed terminem płatności. W tym przypadku kasa zwraca dłużnikowi nadpłacone procenty od zwróconej przed terminem sumy. Procenty zwracane są tylko za pełne miesiące i od pełnych złotych.

Kasa nie jest obowiązana przyjąć spłaty mniejszej niż umówione raty.

§ 44.

W razie niemożności zapłacenia przez dłużnika pożyczki lub raty w terminie z przyczyn zasługujących na uwzględnienie, zarząd kasy może odroczyć termin płatności, lecz niedalej jak na okres czasu, odpowiadający połowie pierwotnego terminu.

Bez zgody poręczycieli nie można odroczyć terminu płatności pożyczki, udzielonej za poręczeniem.

Zgłoszenie o prolongatę winno nastąpić przynajmniej na tydzień przed terminem pożyczki lub jej raty. Przy odroczeniu jednej raty następne raty zostają przesunięte o okres odroczenia.

§ 45.

Do ściągania należności kasy stosuje się tryb administracyjnego egzekwowania przewidziany w odpowiednich przepisach.

Powyższy sposób egzekwowania nie dotyczy pożyczek zabezpieczonych hipotecznie.

Kasa może dochodzić należności bądź tylko na dłużniku, bądź jednocześnie na dłużniku i poręczycielu, bądź na samym poręczycielu. W wypadku dochodzenia należności tylko na poręczycielu kasa wyznacza mu 7-dniowy termin na dobrowolną spłatę pożyczki. Przy poręczeniu „terminowem” (art. 1560, tom X, część 1 Zbiór Praw b. Cesar. Ros.) dochodzenie należności na poręczycielu należy rozpocząć przed upływem miesiąca od daty płatności pożyczki.

Organy kasy.

§ 46.

Organami kasy są:

- 1) rada gminna,
- 2) zarząd,
- 3) komisja rewizyjna.

Członkami organów kasy mogą być tylko osoby, posiadające bierne prawo wyborcze do rad gminnych.

Członkowie zarządu i komisji rewizyjnej nie mogą pozostawać z sobą w pokrewieństwie do 3 stopnia włącznie.

Członkowie organów kasy nie mogą pobierać wynagrodzenia za swe czynności.

§ 47.

Członek zarządu i komisji rewizyjnej może być zawieszony w czynnościach przez radę gminną ze swego stanowiska przed upływem terminu, na który został wybrany, jeżeli będzie udowodnione, że działał na szkodę kasy z naruszeniem ustaw statutu, lub uchwał władz kasy.

§ 48.

Członków wszystkich organów kasy, jako też wszystkich ich urzędników wiąże obowiązek zachowania ścisłej tajemnicy co do wkładek oszczędnościowych.

§ 49.

Do kompetencji rady gminnej należy:

- 1) uchwalanie zmian statutu kasy,
- 2) dokonywanie wyboru zarządu kasy i komisji rewizyjnej,
- 3) zawieszanie w czynnościach członków zarządu i komisji rewizyjnej,
- 4) ustalanie stopy procentowej od wkładek i pożyczek na wniosek zarządu oraz oznaczanie terminu wejścia w życie uchwalonych zmian,

- 5) zezwalanie na zaciąganie przez kasę pożyczek i ustalanie ich warunków,
- 6) ustalanie budżetu wydatków kasy,
- 7) oznaczanie dni i godzin urzędowania kasy,
- 8) ustanawianie zbiornic i wyznaczanie ich kierowników,
- 9) zatwierdzanie sprawozdań i bilansów kasy,
- 10) dokonywanie podziału czystego zysku i ustalanie sposobu pokrycia strat,
- 11) decydowanie na wniosek zarządu co do sposobu lokaty wolnej gotówki kasy,
- 12) decyzja co do nabywania i pozbywania nieruchomości.

Uchwały rady gminnej, dotyczące punktów: 1, 3, 6, 10 i 12, wymagają zatwierdzenia wydziału powiatowego.

Zarząd kasy.

§ 50.

Zarząd kasy składa się z przewodniczącego, wybranego na lat 3 i z . . . członków (zawsze liczba parzysta) wybieranych na lat 2 z pomiędzy osób, posiadających bierne prawo wyborcze do rady gminnej i umiejących czytać i pisać.

Członkami zarządu kasy nie mogą być członkowie rady gminnej.

Co rok ustępuje połowa członków zarządu. Po upływie pierwszego roku członkowie zarządu ustępują w drodze losowania, w następnych zaś latach w kolejności wyborów. Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Zarząd kasy zbiera się na posiedzenia na wezwanie przewodniczącego przynajmniej raz na dwa tygodnie, oraz na każde żądanie komisji rewizyjnej. Uchwały zarządu są prawomocne, jeśli oprócz przewodniczącego w posiedzeniu bierze udział przynajmniej dwóch członków zarządu.

Zarząd wybiera z pomiędzy siebie skarbnika, który nie może pełnić podobnych czynności w innych instytucjach.

Uchwały zarządu kasy zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów za uchwalony uważa się wniosek, za którym głosował przewodniczący. Członkom zarządu pozostającym w mniejszości służy prawo żądania zaprotokółowania swego odmiennego zdania, które przewodniczący winien łącznie z uchwałą zarządu podać do wiadomości rady gminnej.

Członkowie zarządu niebiorący udziału bez usprawiedliwienia w trzech kolejnych posiedzeniach — tracą mandat.

Na miejsce członków zarządu, ustępujących przed końcem kadencji, wybiera rada gminna następcę na okres kadencji członka ustępującego.

§ 51.

Do zarządu kasy należy ogólne kierownictwo interesami kasy, a w szczególności:

- 1) reprezentowanie kasy na zewnątrz,
- 2) przyjmowanie wkładek i zaciąganie zobowiązań zgodnie z uchwałami rady gminnej.

- 3) przyznawanie pożyczek, decydowanie co do przechowania zastawu pożyczek i udzielanie odroczeń spłat,
- 4) wypowiedzianie pożyczek w przypadkach, przewidzianych w statucie,
- 5) podejmowanie wszelkich czynności, mających na celu zabezpieczenie interesów kasy i uchronienie jej przed stratami,
- 6) układanie budżetu wydatków, bilansów i sprawozdań rocznych kasy,
- 7) przyjmowanie lub oddalanie funkcjonariuszów kasy,
- 8) wykonywanie nadzoru nad funkcjonariuszami kasy,
- 9) przygotowywanie wniosków dla rady gminnej i wykonywanie jej uchwał.

§ 52.

Do podejmowania poszczególnych czynności może zarząd upoważnić swych członków. O ile zarząd nie delegował innego członka, wykonanie uchwał zarządu należy do przewodniczącego, który też podpisuje pisma zarządu. Dokumenty jednak, których mocą kasa przyjmuje zobowiązania, podpisuje przewodniczący i jeden z członków zarządu pod firmowym stemplem.

§ 53.

Zarząd kasy ogłosi w lokalu kasy w miejscu widocznym wzory podpisów osób upoważnionych do przyjmowania wpłat.

§ 54.

Wszelkie wpłaty do kasy przyjmuje lub wypłaty uskutecznia skarbnik wspólnie z prowadzącym księgi w godzinach wyznaczonych przez radę gminną.

Za wpłaty odpowiada kasa gminna tylko wtedy, gdy uskuteczniono je w lokalu kasy w godzinach urzędowych do rąk osoby upoważnionej przez zarząd do przyjmowania wpłat i za potwierdzeniem osób upoważnionych do kwitowania imieniem kasy.

Wkładki oszczędnościowe będą poświadczane w książeczce wkładowej, a wpłaty na pożyczki bądź w specjalnych książeczkach obrachunkowych, bądź na osobnych pokwitowaniach.

§ 55.

Zarząd kasy uchwała regulamin kasy i jest odpowiedzialny za należyte prowadzenie jej księgowości i rachunkowości.

Komisja rewizyjna.

§ 56.

Rada gminna wybiera z pomiędzy siebie co-rocennie komisję rewizyjną, złożoną z przewodniczącego i przynajmniej dwóch członków.

Do obowiązków komisji rewizyjnej należy:

- 1) przeprowadzanie co kwartał zwykłej rewizji kasy i ksiąg kasowych oraz badanie ich zgodności z dowodami kasowymi,

- 2) badanie prawomocności uchwał zarządu i ich zgodności z przepisami statutu,
- 3) badanie, czy udzielane pożyczki odpowiadają ustalonym warunkom i są spłacane w terminach, w razie zaś niepunktualności dłużników, czy zarząd poczynił kroki zabezpieczające interesy kasy.

§ 57.

Komisja rewizyjna winna zbadać bilans kasy przed przedstawieniem go radzie gminnej, porównać z księgami i po stwierdzeniu zgodności podpisać.

Komisja rewizyjna przynajmniej raz do roku powinna przeprowadzić nagłą rewizję kasy. Przy tej rewizji muszą być zbadane wszystkie skrypty dłużne, weksle, papiery wartościowe, dowody ubezpieczeniowe oraz gotówka.

W razie dostrzeżonych nadużyć lub narażenia interesów kasy na szkodę, komisja rewizyjna winna zażądać wyjaśnień, a gdyby te okazały się niewystarczające, natychmiast zawiadomić o tem władzę nadzorczą kasy.

Rachunkowość kasy.

§ 58.

Rok sprawozdawczy kasy liczy się od 1-go stycznia do 31-go grudnia.

Jeżeli kasa rozpoczęła swoją działalność w drugiej połowie roku kalendarzowego, to pierwszy okres sprawozdawczy może być przedłużony do końca drugiego roku kalendarzowego. Przy rozpoczęciu działalności kasy w pierwszej połowie roku kalendarzowego, niepełny rok kalendarzowy będzie okresem sprawozdawczym.

§ 59.

Przy zestawieniu bilansu poszczególne części majątku kasy należy wykazywać w sumie nieprzekraczającej kosztów nabycia.

Wartość nieruchomości i ruchomości należy umarzać lub przelewać do specjalnego funduszu amortyzacyjnego z sumy wynoszącej przy nieruchomościach przynajmniej 3⁰/₀, a przy ruchomościach 10⁰/₀ ich wartości książkowej.

Papiery wartościowe i towary należy podawać wedle ceny rynkowej w dniu obrachunku, jednak nie wyżej ceny nabycia.

Pożyczki niespłacone w terminie, których ściąganie w ciągu roku natrafia na trudności, należy podawać jako należności wątpliwe.

Należności wątpliwe nieściągnięte w ciągu następnego roku sprawozdawczego zapisuje się na straty, co winno być uwidocznione wyraźnie w rachunku zysków i strat.

Bilans winien być po zatwierdzeniu go przez radę gminną przedstawiony wydziałowi powiatowemu najpóźniej 15 kwietnia po ukończeniu roku sprawozdawczego.

Bilans i sprawozdanie należy podać, do publicznej wiadomości w lokalu kasy równocześnie z przedstawieniem ich wydziałowi powiatowemu.

§ 60.

Rada gminna dokona corocznie podziału czystego zysku, przekazując do kapitału zakładowego i zasobowego co najmniej po 30% zysku. Pozostałą część czystego zysku rada gminna może przeznaczyć:

- 1) na tworzenie i uzupełnienie funduszy specjalnych,
- 2) na cele użyteczności publicznej wszakże w wysokości nieprzekraczającej 25% czystego zysku,
- 3) na odszkodowanie członków zarządu i funkcjonariuszy kasy wszakże w wysokości nieprzekraczającej 15% czystego zysku.

W przypadku zmniejszenia się kapitału zakładowego poniżej dwóch tysięcy złotych, cały czysty zysk winien być przeznaczony na kapitał zakładowy, dopóki tenże nie osiągnie pierwotnej swej wysokości.

§ 61.

Straty wykazane w bilansie pokrywa się:

- 1) z kapitału zasobowego,
- 2) po wyczerpaniu kapitału zasobowego, z własnych funduszy specjalnych,
- 3) z kapitału zakładowego kasy.

Środki popierania oszczędności.

§ 62.

W razie potrzeby może rada gminna ustanowić w gminie poza lokalem kasy zbiornicę do przyjmowania wkładek oszczędnościowych.

Zarówno ustanowienie zbiornic jak i nazwiska kierowników należy podać do wiadomości publicznej w sposób w gminie przyjęty.

Na otrzymane wkładki zbiornica wystawia kwity tymczasowe zwrotne z chwilą doręczenia wkładcy formalnego pokwitowania kasy, względnie książeczki oszczędnościowej.

Za działalność zbiornic **przyjmuje** kasa pełna odpowiedzialność. Do poświadczeń tymczasowych zbiornic wystarcza jeden podpis.

Ponadto kasa może wprowadzać inne środki popierania oszczędności, jak skarbonki, znaczki pocztowe i t. p.

Likwidacja kasy.

§ 63.

Likwidacja kasy może nastąpić:

- 1) na podstawie uchwały organu stanowiącego gminy, zatwierdzonej przez wydział powiatowy, względnie
- 2) z decyzji władz nadzorczych w razie zmniejszenia się wpłaconego kapitału zakładowego, więcej niż o połowę, o ile:
  - 1) w ciągu 3-ich miesięcy od daty zatwierdzenia bilansu, wykazującego powyższe zmniejszenie nie zapadnie uchwała właściwego organu stanowiącego gminy co do uzupełnienia kapitału zakładowego do wysokości wpłaconego kapitału zakładowego,
  - 2) w ciągu roku od daty uchwalenia uzupełnienia kapitału zakładowego nie zostanie uzupełniony.

Rozpoczęcie i zakończenie likwidacji musi być ogłoszone w gminie w sposób w miejscu przyjęty oraz w „Monitorze Polskim”.

Fundusze niepodniesione po zakończeniu postępowania likwidacyjnego będą zdeponowane na ryzyko i koszt w jednej z instytucji finansowych, wymienionych w § 19-tym.

Majątek kasy po pokryciu wszystkich wkładców, zobowiązań i po wycofaniu kapitału zakładowego, przekazuje się gminie na cele użyteczności publicznej, względnie na kapitał żelazny gminy.

Likwidatorów kasy mianuje organ stanowiący gminy, lub też władza nadzorcza w przypadku zarządzenia przez nią likwidacji.